

mangfoldet skal få mulighet til å bli representert i demokratiet. Det blir derfor politisk viktig å ivareta begrepet slik at mennesker med funksjonshemninger ikke forsvinner.

Camilla Hansen

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Seksjon for medisinsk antropologi og medisinsk historie
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. FN. The Protection and promotion of the rights and dignity of persons with disabilities. www.un.org/esa/socdev/enable/rights/ahcfinalrepe.htm (27.5.2008).

En kulturformidler ved veis ende

Strøm-Olsen T.

Trekkfuglene

Et liv i musikk, kunst og kreft
275 s, ill. Oslo: Koloritt forlag, 2008. Pris NOK 348 ISBN 978-82-92395-49-3

Terje Strøm-Olsen er en kjent kulturpersonlighet som har virket som orkesterleder, konsert- og teaterprodusent, men først og fremst som impresario for mange av de store konsertarrangementene som har funnet sted fra

1970-årene til i dag innen klassisk musikk, opera og underholdningsmusikk, både i Norge og i mange andre land. Utgangspunktet for boken er kampen mot livstruende beinmargskreft og et ønske om å formidle noe av det som står igjen som en essens fra et mangslungent liv i kunstens tjeneste.

Trekkfuglene er en personlig beretning, der målgruppen sannsynligvis er det kulturinteresserte publikum. Boken er tiltalende presentert, rikt illustrert med god layout, skrevet på et lettfattelig språk med flyt, men med mange gjentakelser, både hva angår form og innhold.

Strøm-Olsen gir oss et sveip bakover til sine røtter i Kristiansands borgerskap knyttet til sjøfart. Vi får innblikk i de kreftene som har formet ham, bidratt til hans livsanskuelse og gitt ham motet til å stå for sine synspunkter. Det skinner igjennom at det har kostet å velge bort en trygg videreføring av familiebedriften og i stedet ta på seg krevende, ofte upopulære oppgaver. Han gir oss innblikk i nervepresset rundt de store arrangementene, med transportstreiker rett før en kjempeforestilling

eller spillet bak kulissene rundt de store russiske artistene.

Kjernerpunktet i Strøm-Olsens fremstilling er forholdet til musikken og lidenskapen for formidling av kvalitetsmusikk. En bærende metafor er hentet fra møtene med kjente kunstnere som mistet fedrelandet. Dermed mistet de klangbunnen for sin kunst. Som trekkfugler i en fremmed verden kunne de ikke vende tilbake. Terje Strøm-Olsen viser oss hvordan kunst og politikk hører sammen, og hvordan kunsten gjenspeiler et samfunns verdigrunnlag.

Strøm-Olsens kamp mot livstruende kreftsykdom går også som en rød tråd gjennom fortellingen. Her er imidlertid temperaturen i fremstillingen lavere: Strøm-Olsen gir ikke det direkte innblikket i selve opplevelsen av å leve med kreft som vi har fått de senere årene gjennom sentrale bøker som *Veien til Karlsruvogna*, *Kampen om håpet* og *Idas dans*. I det hele tatt forblir fortelleren nær og fjern på samme tid. Strøm-Olsens styrke kommer særlig frem i evnen til å trekke store linjer. Disse trekkes på få sider tilbake i norsk historie, mellom kulturliv og politikk og de kreftene i samfunnet som former et kulturuttrykk. Beretningen synliggjør kostnadene med å velge livsbaner utenom det vanlige, enten personen heter Vladimir Ashkenazy, prinsesse Diana av England eller Terje Strøm-Olsen.

Audun Myskja

Senter for livshjelp
Ski

Om en sorgprosess

Holm H.

Pappa er en stjerne

Når en far dør – en ung enke og tre døtre forteller. 216 s. Oslo: Aschehoug, 2007.

Pris NOK 299

ISBN 978-82-03-29124-1

Dette er en usentimental og likefrem beretning skrevet om en plutselig endring i en families liv når far får en uheldelig kreftlidelse og dør etter kort tids sykdom. Beretningen er nesten brutalt ærlig og personlig. Dette er en

styrke ved boken, fordi mange nok kan kjenne seg igjen i måten å reagere på og i dilemmaer knyttet til vanskelige valg. Forfatteren gir ingen oppskrift på hvordan slike hendelser kan takles, men hun beskriver

mye av det som er viktig for mennesker som kommer i en slik livssituasjon.

I beretningen er hovedfokus på første året etter familiefarens død, i hovedsak slik mor i familien opplever det. Tittelen kan forlede noen til å tro at det er barnas tanker og opplevelser den handler om. De små beretningene som barna formidler, er allikevel viktige. Kanskje de en gang vil kunne skrive sin egen bok. Det ville kunne gi voksne viktig lærdom for å kunne være bedre voksne for barn som mister en av foreldrene sine.

Fire hovedavsnitt dekker fire faser fra faren blir syk til de første årene er gjennomlevd. En kort epilog kommer i tillegg. Forfatterens intensjon er å fortelle historien uten faglige fortolkninger. På den måten er den lærerik for mennesker i hjelpeapparatet, men den er nok mest av interesse for andre som kan lese den med gjenkjennelse av egen situasjon.

Eili Sponheim

Klinikk for psykisk helse – barn og ungdom
Ullevål universitetssykehus

Gjensyn med Kunsten å leve

Johannessen JV.

Kunsten å leve

2. utg. 280 s, ill. Oslo: Aschehoug, 2007.

Pris NOK 449

ISBN 978-82-03-23508-5

Første utgave av *Kunsten å leve* kom ut i 1993. Jan Vincents Johannessen (f. 1941), lege og direktør ved Radiumhospitalet i over 23 år, skrev den etter at sønnen Runar ble slått ned på åpen gate ved et knyttneveslag mot

haken. Han hadde et langt sykeleie preget av usikkerhet mht. overlevelse og sen-skader. Forfatteren skrev boken mens han bodde i et hus på tunet hos maleren Jakob Weidemann (1923–2001) og hans kone Anne. Teksten ble delvis til i samtale med dem, og boken ble rikt illustrert med malerier av Jakob Weidemann. Boken ble solgt i 135 000 eksemplarer og endte som nummer tre på årets bestselgerliste.

15 år senere. Jakob Weidemann er død, og Runar har ifølge faren fått en meningsfull jobb i fjernsynet. Den nye utgaven er betydelig omskrevet og utvidet, og illustrasjonene av Weidemann er nye. Den er tilpasset Anne Weidemann, fra Jakob og Jan. Johannessen omtaler Jakob Weidemann som en sjelefrende og som en indre samtalepartner mens han omarbeidet boken.